

Gustáv Murín

**MAFIA
NA JUHU**

STRACH A HRÔZA

GUSTÁV MURÍN

MAFIA NA JUHU – STRACH A HRÔZA

DUEL TÓTH – MUSZKA

MAFIÁNSKI BRATIA ADAMČOVCI

SÁTOROVCI KONTRA PÁPAYOVCI

Všetky tu opísané osoby a udalosti sú už verejnosti známe a ich činy boli priebežne zverejňované v rôznych slovenských i českých médiách, ktorých zoznam citácií nájdete na záver tejto knihy. Ide teda o mediálny obraz danej doby – nepíše sa tu o tom, ako sa v knihe spomínané deje bez akýchkoľvek pochybností stali, ale ako o nich referovali médiá.

Jednotlivé správy či reportáže sa od seba môžu dokonca aj v opise jedinej udalosti líšiť. Profesionálni novinári či ich informátori, ale aj svedkovia a aktéri súdnych procesov vychádzali z dobových vedomostí a mohli sa v niektorých detailoch myliť. Nielen oni, ale ani polícia, prokuratúra a sudy sa vo viacerých prípadoch nedokázali zhodnúť na jednoznačnej rekonštrukcii týchto dramatických udalostí. Ako sa presvedčíte, ani súdne rozhodnutia nebývajú konečné a môžu sa v rozsudku zmeniť na opačné. Text tejto knihy je literatúrou faktu len potiaľ, pokiaľ sa odvoláva na verejne dostupné zdroje, a tak ju odporúčam vnímať všetkým jej čitateľom.

Táto kniha nie je obžalobný spis, je to dobová kronika jednej krvavej etapy tejto spoločnosti, vychádzajúca z verejne dostupných informačných zdrojov. Neslúži na usvedčovanie vinníkov, ale na pamiatku obetí, a je varovaním pred ďalšími obeťami organizovaného zločinu.

DUEL TÓTH – MUSZKA

Dňa 20. mája 1997 otrásie Hlavnou ulicou pred barom Panda v Čiernej nad Tisou výbuch nastraženej nálož. Na kusy roztrhá šéfa CBS Slovakia-Panda a zároveň bossa gangu z Kráľovského Chlmca – Júliusa Tótha. Dokonal pred vlastným podnikom, barom s rovnakým menom, aké dal aj CBS-ke. Nálož bola umiestnená vo výplni dvier starého Žiguli a odpálená diaľkovým ovládačom vo chvíli, keď Tóth nastupoval do vedľa stojaceho vozidla značky Hyundai. Smrtiaci stroj okrem trhaviny obsahoval aj klince a skrutky, ktoré nielen telo Tótha, ale i jeho auto prederavili ako rešeto.

Podľa neskorších výpovedí v procese s Černákom prišiel špecialista, ktorý sa postaral o Júliusa Tótha, do Čiernej nad Tisou z Banskej Bystrice. Volali ho Tichá smrť.

Keďže Tóthovým najväčším a najsilnejším protivníkom v boji o ovládnutie trebišovského okresu bol boss druhej skupiny, Peter Muszka, tóthovci celkom logicky predpokladali, že za Tóthovu smrť je zodpovedný práve on.

„Muszka je mŕtvy!“ Emóciami diktované výkriky pred Panda barom v Čiernej nad Tisou i sľuby pomsty nad Tóthovým hrobom v Kráľovskom Chlmcu sa splnili už po niekoľkých týždňoch.

Pomsta je sladká?

V piatok 11. júla 1997, medzi 14.00 a 14.30, našli pri ceste vedúcej z Liptovského Hrádku do Podbrezovej mŕtvolu tridsaťročného Petra Muszku. Telo bolo pohodené na ľavej strane vozovky v katastri obce Vyšná Boca v okrese Liptovský Mikuláš. Miesto nálezu je na polceste medzi Banskou Bystricou a Popradom, za horským prechodom Čertovica. A práve tieto dve mestá boli vtedy strediskami väčších organizovaných skupín z podsvetia. Podľa

odhadu vyšetrovateľov je viac ako pravdepodobné, že Muszku zavraždili inde a telo previezli na miesto nálezu kvôli sťaženiu vyšetrovania. Na druhej strane vražda mala znaky mafiánskej popravky, keď je telo naschvál pohodené na verejnom mieste – na výstrahu.

Záhada zabudnutého kraja

Priznajme si to, väčšina obyvateľov Slovenska v živote nepočula o Kráľovskom Chlmci, a nebyť pozoruhodného mafiánskeho duelu, ani by na to nemala dôvod. A predsa sa v 90-tych rokoch v trojuholníku medzi Kráľovským Chlmcem, Veľkými Kapušanmi a Čiernou nad Tisou zrodilo silné zázemie organizovaného zločinu.

„Skade sa vzala ich sila? Neviem. Boli to úplne bežní grázlici,“ povedal pre *Nedelnú Pravdu* nemenovaný trebišovský policajt, ktorý práve v Kráľovskom Chlmci dlhé roky slúžil. „...Kráľovský Chlmec je jedna veľká dedina. Stále si myslím, že boli len nejakými koňmi, ktorých tu niekto nasadil.“

Organizované skupiny pištoľníkov sa na tomto „divokom Východe“ začali objavovať v roku 1992 súbežne s „holubovcami“ v Košiciach. Blízka hranica s Ukrajinou lákala možnosťou pašovania ľudí, zbraní aj drog.

Začalo sa to nevinne a začali to dvaja synovia svojich starostlivých mamičiek. Július Tóth si v roku 1990, údajne za pomoci dobrého postavenia svojej matky na mestskom úrade, otvoril denný bar s názvom Slovakia-Panda v centre mestečka. Firmu toho istého mena s jedným spoločníkom založili 15. decembra 1993 a do roku 1995 na ňu stihli nahlásiť až 35 obchodných činností, vrátane umývania áut, ale tiež prieskum trhu a verejnej mienky (??) a faktoring-forfaiting. Peter Muszka sa vrátil z výkonu trestu a rozhodol sa so svojou partiou zneprijemňovať „pand’ákom“ život. Nepracoval, ani nepodnikal, a predsa mal peniaze na nákladný život a luxusné autá. V septembri 1996 regionálnemu denníku *Korzo* na otázku, z

čoho teda žije, odpovedal, že z dedičstva svojej matky a výhier v kasíne. Stret týchto dvoch kohútov bol na takom malom priestore priam nevyhnutnosťou.

Hra so zápalkami

Tóth po prvýkrát narazil, keď sa pod hrozbou zabitia pokúšal z maďarského podnikateľa M.L.L. dostať 8 miliónov forintov alebo 110 tisíc dolárov. Vďaka následnému vyšetrovaniu sa dostal na pár mesiacov za mreže. A do toho ešte tie pozoruhodné náhody so zápalkami. Dňa 17. 8. 1996 zhorela služobná Felicia CBS Slovakia-Panda, a v ten istý deň horelo aj u náčelníka Mestskej polície vo Veľkých Kapušanoch. O deň neskôr zasiahli plamene aj auto bývalého advokáta Júliusa Tótha.

Odveta prišla vzápätí. Dňa 20.8. 1996 zhorelo auto priateľky Petra Muszku. Zároveň zhorelo aj auto Muszkovho advokáta. V nasledujúcich troch mesiacoch výbuchy poškodili dva rodinné domy, patriace Muszkovým priateľom. Pozoruhodné ale je, že tesne pred zničením boli poistené. Ďalšiemu Muszkovmu kamarátovi hodil ktosi granát rovno do obývačky.

Tóth bol presvedčený, že má navrch a môže si už dovoliť všetko. Od istého Š.K. si požičal 30 tisíc (996 eur), a keď ich ten žiadal vrátiť, dostal priamo v sídle CBS Slovakia-Panda rukolapné vysvetlenie, že nemá otravovať. O pár dní sa Tóthovi na zúženej ulici, kvôli rozkopávke, neuhla Avia, šoférovaná Jánom S.. Tótha toľká neúcta naozaj rozčúlila. Neskôr, v priebehu dňa, poslal za previnilcom dve autá z Pandy, a tie sa Aviu pokúšali vytlačiť z cesty a spetrovali to výstrelmi smerom ku kabíne vodiča. Zdalo sa, že kráľovstvo Júliusa Tótha a jeho bandy bude aspoň na juhu Zemplína večné. Až prišiel 20. máj 1997 a jeden profesionálne načasovaný výbuch. Ale to už vlastne poznáme. A nielen z príkladu tohto duelu, v ktorom niet víťazov. Žeby snáď predsa len existovala istá spravodlivosť, na ktorú sa štát akosi nezmohol?

Veci došli tak ďaleko, že poslanec NR SR a primátor Kráľovského Chlmca István Pásztor oslovil v rámci interpelácií ministra vnútra SR Ľudovíta Hudeka s tým, že pandáci vo svojej arogancii už zatieňujú aj autoritu policajného zboru. Správajú sa teda ako štát v štáte, čo je pravá charakteristika mafie. Ako príklady uviedol „násilné vyst'ahovanie rómskych občanov z nelegálne obsadených rodinných domov v okolitých dedinách, zastavovanie motorových vozidiel na území mesta v nočných hodinách a kontrola dokladov a vystatovanie sa zbraňami na verejnosti.“ Július Tóth sa na narýchlo zvolanej tlačovke 17. marca 1995 v Bratislave voči všetkým obvineniam ohradil a žiadal od primátora a poslanca ospravedlnenie. Tvrdil, že jeho firma v čase interpelácie nemala ešte zakúpené zbrane, lebo hromadné zbrojné povolenie dostala až 30. 1. 1995. Tóth tiež naznačil, že ak primátor Kráľovského Chlmca István Pásztor neprestane, on zverejní akési fakty o zneužívaní postavenia primátora, za čo by mohol byť trestne stíhaný. Ten ostal vo svojom hrdinskom boji osamotený, pretože Hudeka nejaké „strkanice“ v mestečku na východe nezajímali. Mal väčšie starosti, keď on sám mal na zverejnenej nahrávke telefonického rozhovoru so šéfom SIS, Ivanom Lexom, napomáhať prepojeniu vrcholovej politiky s podsvetím pri únose syna prezidenta Kováča.

Spor o to, kto vlastne riadi život Kráľovského Chlmca, vyriešila Tóthova násilná smrť. Keby vtedy zasiahla polícia v rukách ministra za HZDS, mohol žiť, hoci aj za mrežami. Jednu reakciu štátu to ale predsa len vyvolalo. Podľa informácií vtedajšieho riaditeľa KR PZ v Košiciach Andreja Komana, začal sa urýchlene pripravovať zákon o civilno-bezpečnostných službách, pretože boli „nekontrovateľné, sústred'ovali sa v nich nielen zbrane, ale aj podozrivé osoby, a stávali sa potenciálnym semeniskom trestnej činnosti“. Zákon mal podľa A. Komana určiť, kto bude kontrolovať činnosť takýchto služieb.

Tento krátky príbeh je poučný aj v tom, že je esenciou mafiánskeho života v skratke. Pôvodne nenápadných grázlikov ktosi vytiahol na čas na výslnie moci, kde celkom stratili súdnosť a naozaj si mysleli, že tie ich stromy porastú viac než do neba. Rozklad štátnych

štruktúr a skorumpovanosť niektorých jej predstaviteľov im dávala pocit absolútnej moci a beztrebnosti. A v okamihu, keď na nich zdanlivo nik nemal, prichádza zákonitá roztržka, a v následnej vojne niet víťazov. Tóth vyletel rovno do „neba“ vo veku, keď sa život dospelého muža ešte len začína. Muzsku popravili ako 30-ročného. A to len, aby potvrdili stáročia známe príslovie: „Kto druhému jamu kope, sám do nej padá...“

Rozuzlenie

Sedemnást' rokov po smrti nezmieriteľných rivalov sa zdá scenár tohto duelu jasný. Sám Černák v druhom procese priznal, že bomba, ktorou skončil život Júliusa Tótha, bola zmontovaná v jeho garáži. „Montérmi“ boli bratia Mellovci (Karol a Ivan), Karol Szatmári a Ján Šovčík, prezývaný Tichá smrť, lebo toho veľa nenahovoril. Šovčíkovi podľa vyšetrovateľov pomáhal zorientovať sa na mieste činu málo známy Zsolt Ballók. Bomby nakoniec boli dve. Tá prvá zlyhala a na zmontovanie druhej si mali údajne privolať Jozefa Roháča, ako osvedčeného experta podsvetia. Ten postupoval presne rovnako, ako v prípade výbuchu v Budapešti, pre ktorý ho neskôr aj odsúdili na doživotie. Náložou „nabil“ dvere starého žigulíka. Ku kriminalistickým legendám patrí tvrdenie, že ich kolega operatívca tušil nejakú drámu a cez informátora sa dostal aj do garáže, kde čakalo auto plné trhaviny, ale pozrieť sa do dverí im nenapadlo. A tak Šovčík nakoniec bombu aj odpálil vo chvíli, keď z blízkeho bytu spozoroval, ako sa Tóth blíži k svojmu autu. V byte však zanechal odtlačky prstov, a preto ho na žiadosť Mellovcov mal Černák ukrývať, kým sa situácia neupokojí.

Šovčík začal proti Černákovi vypovedať, a ten odpovedal protisvedectvom. Nie je teda pravda, že by už vtedy neudával iných, akurát vždy kryl sám seba (*Korzár*): „Veľmi dobre sa poznáme ešte z 90. rokov. V tom čase som jedného dňa šiel cvičiť do fitnessu a pred mojou garážou som videl stáť dve béemvéčka s michalovskou a prievidszkou ešpézetkou. Videl som ťa tam, ako ste do dverí žiguláka montovali nástražný výbušný systém. O štyri dni som sa

dozvedel, že bol zavraždený šéf bezpečnostnej služby Tóth tak, že k jeho autu pristavili žigulák, a keď nasadal, odpálili ho“. Samozrejme dodal, že on s vecou nemal nič spoločné. Iba človek, ktorý sa mu staral o garáž, „im umožnil urobiť to v garáži, lebo Karol Mello povedal, že to nechceli robiť na parkovisku.“ Podľa Mikiho tam bol ešte ďalší človek, jeho meno však z taktických dôvodov odmietol prezradiť. Neskôr sa vraj so svedkom Šovčíkom stretol ešte raz, keď Mellovci požiadali Černáka, aby ho na pár dní schoval (*Korzár*): „V byte, kde pozoroval, kedy Tóth nasadne do auta, zanechal nejaké odtlačky“.

Podľa najnovších obvinení si Tóthovu smrť u Černáka, ako už osvedčeného bossa bandy nájomných zabijakov, naozaj objednal Muszka. Ten ale urobil tú chybu, že za „odvedenú prácu“ nezaplatil včas dohodnutý milión korún (cca 33 000 eur), a navyše si trúfal na ďalšie kšefty, pri ktorých sa zaštitoval menom Černáka. Tomu došla trepezlivosť a nechal si priviezť previnilca do penziónu Shark v Bystrej. Okrem známych mien gangu bol aj Erik Adamčo členom komanda, ktorému Mikuláš Černák nakázal: „Okamžite ho naložte do auta a privezte ho ku mne, lebo vás tam vyzabijam všetkých!“ Muszkovi mali zrejme len dohovoriť, ale Černák sa vo svojom spravodlivom hneve evidentne nedokázal zastaviť. Dôrazné napomenutie by mu z Muszku vynieslo viac. Takto sa dohováranie zmenilo na prípravu vraždy – do Muszku naliali tvrdý alkohol s rohypnolom, ich obľúbený trik. Takto omámeného ho priviezli na miesto popravy, vykonanej tromi guľkami do hlavy, a telo pohodili pri hlavnej ceste na Čertovicu (*TASR*): „Jeho mŕtvolu našli v piatok 11. júla medzi 14.00 až 14.30 h v priekope, približne desať metrov od cesty číslo I/72, na ľavej strane vozovky v smere Podbrezová – Liptovský Hrádok v katastri obce Vyšná Boca, v okrese Liptovský Mikuláš. Existuje dôvodné podozrenie, že muž sa stal obeťou vraždy. V tejto súvislosti polícia žiada občanov, ktorí by mohli podať informáciu o pohybe osobného motorového vozidla Mazda 323 bielej farby, ŠPZ TVD-02-41 od 9. júla do dneška...“

Košický mafiánsky boss Róbert Holub bol kamarát s Muszkom. Boli spolu vo väzbe, boli ako dvaja bratia. Holub, keď počul, že ho zabili, plakal ako za svojim synom. Zobral bandu a išiel do Kráľovského Chlmca pomstiť kamaráta. Vedel dobre, kto je za tým. Černák, v duchu svojich zásad falošnej hry do konca, tiež vedel, že Holub sa o pôvodcovi smrti Muszku skôr či neskôr dozvie. Preto mu preventívne volal, že musel zabiť Muszku, pretože vraj naňho na polícii vypovedal. Pri tom vysvitlo, že mu ho údajne pod touto vymyslenou legendou podhodil Szatmári. Na rozdiel od vždy chladne kalkulujúceho kriváka Černáka, Holub bol priamočiary, ale tiež na svoju škodu prehký. A k tomu všetkému chcel byť ešte aj spravodlivý a citlivý, na mafiána dost' nešťastná kombinácia!

Do Kráľovského Chlmca tak vyrazilo komando pomsty holubovcov, ktoré ale viac ovládali emócie, než rozum. Takže vtrhli do mesta a našli v nejakom podniku Szatmáriho v spoločnosti minimálne jedného kumpána. Začala bitka a došlo aj na streľbu. Problém bol v tom, že Holub poznal veľmi dobre aj Szatmáriho, považoval ho dokonca za kamaráta, čo mohlo jeho hnev zmierniť. Rovnako ako fakt, že Szatmári mal smrteľne chorého syna, takže nebolo cieľom zabiť ho, ale cez neho dať výstrahu aj Černákovi. A na dôkaz, aká je zúrivosť slepá, strieľali na sídlisku, kde Szatmári býval, a nevšimli si blízke policajné oddelenie. Takže ich hneď aj zatkli a, podľa vtedajších zvyklosti, zakrátko aj prepustili. Holubovci teda narobili hluk a krik, ale Szatmárimu sa podarilo uniknúť. Ušiel k Černákovi. Holubovi to ale nezabudol. Ako by mohol, keď jeho BMW 735 podpálili Šani s Kolárikom.

Holub v hneve pokračoval a rozhodol sa, že dá aj Černákovi príučku. Na to mal byť vhodný popradský hotel Gerlach, na pol ceste medzi základňami obidvoch. Lenže Černák mal v Holubovej bande svojich špicľov, a tak ho Kolárik varoval. Namiesto seba teda poslal silnú delegáciu – Kána a s ním aj Csémiho, Surového, Šipulu a Moravčíka. A dosiahol svoje. Holub vo svojom hneve vychladol a už sa neskôr ani nepokúsil zabrániť tomu, aby Karol Szatmári v tichosti prevzal Muszkovu bandu pod svoje velenie.

Ak bol Holub dobrý taktik, Černák bol chladnokrvný stratég. V tejto šachovej hre posúval svoje figúrky trpezlivo a obratne. Zo železnej Holubovej päste už chýbal jeden dôležitý prst. A toto otvorené aj skryté oslabovanie jeho pozície pokračovalo.

Holubovi to unikalo. Sústreďoval sa na činy ľudskosti – rodine Muszkovcov dal peniaze na pohreb a ďalšie zaopatrenie.

V septembri 2014 bolo oficiálne vznesené obvinenie len proti Zsoltovi Ballókovovi a Erikovi Adamčovi, ktorý je neprávoplatne odsúdený na 12 rokov väzenia za likvidáciu nepohodlného svedka Jaroslava Baláža.

Kto druhému jamu kope...

Černák vo svojom ťažení na post bossa všetkých bossov jednoducho využil známe rímske príslovie „rozdeľuj a panuj!“. Pomohol na druhý svet Tóthovi aj Muszkovi, a kým sa obidva gangy náhle a definitívne zbavené velenia spamätali, už nebol taký problém vysvetliť im, že boss je len jeden...

Denník *Korzo* uverejnil takúto prognózu: „Od smrti Júliusa Tótha vládol, v niekedy až priveľmi rušnom trojuholníku medzi Kráľovským Chlmcom, Veľkými Kapušanmi a Čiernou nad Tisou, pokoj. Aká bude reakcia podsvetia po smrti druhého z miestnych bossov?

Mnohým ľuďom sa možno rozviaže jazyk a viacero závažných zločinov bude objasnených. Ponúka sa však aj ďalšia alternatíva. Na uvoľnené územie sa vtlačí niekto iný, dostatočne bezohľadný a silný na to, aby si tam nastolil vlastný poriadok...“

Dobre tušili – najväčší sériový mafiánsky vrah, Černák, nemienil nechať toto teritórium bez dozoru. Kralovať mu mal od tej chvíle jeho emisár Szatmári. Nemal mať väčšieho konkurenta, pretože Černák s pomocou bratislavských sýkoriek okázalou mafiánskou popravou zlikvidoval koncom septembra 1997 aj košického bossa Holuba.

Ibaže Szatmáriho vernosť vydržala, len kým bol super-boss Černák na slobode.

Szatmári ako kajúcnik

Černák bol len druhý rok za mrežami (a ešte tri roky mal pred sebou), keď sa náhle objavil Szatmári v roli korunného svedka v celkom nečakanej kauze. Vtedajší minister vnútra Ladislav Pittner v roku 1999 o ňom vyhlásil: „Môžeme s určitou vierohodnosťou povedať, že nám objasnil prepojenie medzi bývalou SIS a podsvetím.“ O tom vo februári toho istého roku pred parlamentom vypovedal vtedajší šéf SIS Mitro: „Nerád, ale musím potvrdiť prepojenie SIS s organizovaným zločinom. Písomné vyjadrenia príslušníkov priamo potvrdzujú prepojenie vedenia služby prostredníctvom 52. oddelenia vnútorného spravodajstva s osobami z prostredia organizovaného zločinu.“

Pittner si bol vedomý, s kým má tú česť: „Svedok sa dopúšťal tých najzávažnejších trestných činov.“ Ale ako už povedal iný vysoký policajný funkcionár – takýchto svedkov ťažko nájsť medzi sporiadanými občanmi. Najmä ak išlo o politicky mimoriadne citlivú kauza vraždy spojky na korunného svedka prezidentovho syna Kováča ml.. A tak aj vďaka Szatmárimu vyšetrovateľ na základe výpovedí svedkov dospel k presvedčeniu, že Miroslav Sýkora, po objednávke zavraždiť Róberta Remiáša, oslovil piatich ľudí, ktorí sa ďalej zaoberali možnosťou zavraždenia Remiáša. Ich úloha však dodnes nie je celkom jasná. Priamymi vykonávateľmi sa mali stať Imrich Oláh a Jozef Roháč. Proti nim vypovedali niekoľkí svedkovia, medzi nimi aj hľadaný Karol Szatmári zo skupiny holubovcov, kam mal patriť aj Imrich Oláh.

Karol Szatmári potom, čo všetko polícii prezradil, skončil veľmi čudne. Najskôr ochotne svedčil, ale neskôr si to rozmyslel a ušiel z programu na ochranu svedkov. Na úteku napísal list ministrovi vnútra, generálnemu prokurátorovi aj dvom Černákovým obhajcom, že všetky jeho svedectvá boli vynútené. Podľa polície tento list nemusel písať dobrovoľne. Forma i obsah ďaleko prekračovali štylistické schopnosti mafíána. Potom nastalo ticho, až v roku

2006 našli Karola Szatmáriho utopeného v rieke Váh bez známok násilia (*SITA*): „Ako informovala *TV Markíza*, pred mesiacom vyplavil Váh neznáme telo so Szatmáriho dokladmi, identitou mŕtvoly si polícia doteraz nebola istá, až po analýze DNA sa situácia zmenila. Polícia stotožnila telo muža, ktoré bolo nájdené 22. apríla vo Váhu pri Komárne, išlo o hľadaného Karola Sz., uviedol hovorca Prezídia Policajného zboru Martin Korch. K príčine smrti a k prípadnému cudziemu zavineniu sa zatiaľ nevyjadril“.

Utopený mal teda pri sebe pravé doklady totožnosti napriek tomu, že sa dlhé roky pohyboval doma aj po svete v prestrojení, pod zmenenými identitami, a vlastnil dostatok falošných dokladov. Všetko nasvedčovalo, že ktosi veľmi stál o to, aby sa s istotou vedelo, že tento svedok už neprehovorí. A že aj iní môžu takto skončiť.

MAFIÁNSKI BRATIA ADAMČOVCI

Bratia Adamčovci z Veľkých Kapušian sú ďalším príkladom zločineckých súrodencov na Slovensku. V Bratislave to boli Danišovci aj Diničovci, neskôr v bande „sýkoriek“ Botlóovci, na Kysuciach bratia Holáňovci, v Žiline František a Pavol Salingerovci, v Dubnici skupina miestneho podsvetia bratov Martina a Ladislava Chromiakovcov a súbežne s nimi prievadzskí bratia Ivan a Karol Mellovci. Na východe šéfoval boss Róbert Holub za asistencie brata Jozefa, prezývaného Ďusi. K tomu na juhu Slovenska bratia Pápayovci, a aj povestný Černák mal vydareného brata Vladimíra. Vtedy do spektra zločineckých bratských dvojíc patrili aj bratia Imriškovci, Štefaňákovci, Ľubomír a Michal Ch. z bandy takáčovcov a ďalší. Nie je to však zasa až taká novinka. Slávny Jesse James mal vo svojej bande brata Franka a aj bratov Youngerovcov, Roberta a Colemana. A v 60-tych rokoch terorizovali Londýn dva súperiace gangy bratov Krayovcov (usadených vo štvrti East End) a Richardsonovcov (zo štvrte South Side). A posledného verejne známeho newyorského bossa Johna Gottiho v zločineckej kariére verne nasledoval jeho brat Gene.

Bratia Adamčovci a ich banda boli pôvodne odnožou Muszkovcov. Boli ledva dvadsaťroční, keď ich mená začali rezonovať v malom meste na východe Slovenska. Túžba po peniazoch ich zaviedla do miestneho gangu, ktorého boss zle skončil, keď sa vydal do rúk Černáka. Pri jeho smrti asistoval Černákovi aj Erik Adamčo, čo bol obvyklý Černákov trik – v napadnutej bande vždy hľadal dezertérov na svoju stranu, aby bandu morálne rozložil skôr, než udrie. Zároveň sa „mladý“ mal na vlastné oči presvedčiť, ako by skončil on a jeho kumpáni, keby neposlúchali Černáka na slovo. Na jeho príkaz sa podriadili Černákovmu emisárovi pre juhovýchod Slovenska, Karolovi Szatmárimu. Ten, aby posilnil svoje postavenie, začal úzko spolupracovať aj s bratmi Mellovcami. Výsledkom bola vražda Ing.

Bystrianskeho. Bandy si navzájom vymieňali vražedné komandá, aby tak sťažili vyšetrovanie. V prípade Ing. Bystrianskeho „vypomohli“ bratia Adamčovci, Szatmári, Zsolt Balogh a Sisák. Tí vyhliadnutú obeť sledovali.

Bezmoc policajnej moci?

Bolo skoré ráno 2. 10. 1996. Inžinier Martin Bystriansky sa vybral do práce. Cestou k autobusovej zastávke pri ňom náhle zastalo auto. Posádka ho vtiahla dnu, a hneď sa dali do práce. Už po pár minútach vyhodili piatimi ranami noža do bodané telo inžiniera Bystrianskeho k plotu plážového kúpaliska v Prievidzi. Tam ho našiel náhodný chodec až po niekoľkých hodinách, bez šance na záchranu. Bystriansky nezomrel náhodou, zavádzal.

V tej dobe sa vedenie Elektrárne Nováky rozhodlo pre výberové konanie na dodávku a uskladnenie stabilizantu, jednej z dôležitých súčastí výroby. Malo to len malý háčik. Podnik žiadnu takúto pomoc zvonku nepotreboval. Celú technológiu, od špeciálnej dielne po dopravný systém, nákladom 60 miliónov korún (cca dva milióny eur) práve dokončil vo vlastnej réžii. Otcou myšlienky bol inžinier Bystriansky a z toho titulu aj logickým oponentom nezmyselného hľadania cudzieho dodávateľa. Len po jeho smrti sa celý absurdný kšeft rozbehol. Až tak absurdný, že ho vyhrala firma, ktorá práve tú prepotrebnú technológiu nemala. Tak jej Elektrárne Nováky prihodili preddavok vo výške 30 miliónov korún (cca milión eur) na nákup ťažkotonážnych automobilov, ktoré mala splácať svojimi zmluvne dohodnutými výkonmi. Smrť inžiniera Bystrianskeho otvorila stavidlá nezmyselnému plytvaniu desiatkami miliónov korún ročne na úkor Slovenských elektrární. To všetko na konto súkromnej firmy, ktorej majiteľ už bol známy pochybnou privatizáciou kúpeľov Bojnice, či tunelovaním Nováckych chemických závodov.

Ako to, že vyšetrovanie vraždy inžiniera Bystrianskeho išlo dostratena? Odpoveď na uvedenú otázku sa pokúsila nájsť autorka reportáže „Zabudnutá vražda“ v týždenníku *Plus 7*

dni. Vyplýva z nej, že Mellovci mohli vraždiť aj na zákazku, a to pre takých ľudí, ktorí vďaka tomu kráľovsky zbohatli, a ešte dodnes majú moc zametať stopy svojich činov. A je jasné, že by sa im nehodilo, keby Mello prehovoril. A tak každý vyšetrovateľ, ktorý sa dostal príliš blízko na stopu páchatelom aj možnému objednávateľovi, bol vymenený. Medzičasom mizli zo spisu dôležité dôkazy. Štvrtý či piaty vyšetrovateľ tak mohol len konštatovať, že nie je čo vyšetrovať. Sestra zavraždeného napísala po rokoch list primátorovi Novák: „Najal bratov Mellovcov, ktorí ho zabili, a nedá sa to vyšetriť, lebo je to dobre podplatené. Takisto si vzal k sebe pracovať Karola Mella. Dávajte si veľký pozor!“ Pán primátor Dušan Šimka si totiž dovolil verejne pranierovať praktiky daného podnikavca. Vzápätí mu ten odkázal, že „pôjde do kolien“. A pánovi primátorovi sa mali od čoho podlomiť kolená za najmenej predvídateľnej situácie. Požiadal totiž o policajnú ochranu a v rámci nej sa mala v utajenom režime uskutočniť v roku 2005 aj ich rodinná dovolenka na Rodose. Až tak utajenom, že sa tam čírou náhodou zjavil aj Karol Mello so svojou blond'avou nádherou a na výsmech celej policajnej ochrane sa nechali odfotiť s pánom primátorom a celou jeho rodinkou. No, vydarená tragikomédia!

Pán primátor Novák to pre týždenník *Plus 7 dní* komentoval slovami: „Či tam bol Mello náhodou, alebo si ho najal pán podnikateľ, neviem posúdiť. Už dlhé roky sa v našom regióne hovorí, že Mellovci pre neho pracovali, ale ja si to tvrdiť nedovolím. Čo však môžem povedať, je to, že pán podnikateľ mal dobré kontakty s políciou. V roku 2005 ho pravidelne na služobnom aute v sídle jeho firmy navštevoval vtedajší okresný riaditeľ z Prievidze Jozef Štefanec. Je o tom aj fotodokumentácia. Tieto informácie boli odovzdané aj pánovi Ábelovi, ktorý teraz zastáva post policajného viceprezidenta. V tom čase bol poverený vedením inšpekcie ministerstva vnútra. Ako však s nimi naložil, neviem.“ Zato podľa médií vieme, že to nebol jediný závažný prípad, ktorý vtedajší šéf ministerskej inšpekcie nechal zapadnúť

prachom. A za zásluhy, vďaka vtedy novému policajnému prezidentovi Spišiakovi, aj povýšil...

Mimochodom, primátor Šimka sa stal obeťou aj dosiaľ bezprecedentného zlyhania polície. Ktosi sa rozhodol ho kompromitovať na vyfabrikovanej internetovej stránke novaky.com. Následne ho vydierali. Po dohode s políciou sa rozhodol vydieračom naoko vyhovieť a zaplatiť im dohovoreným spôsobom 10 000 eur. Pri preberaní obálky s peniazmi kukláči páchatel'a v kukle a chirurgických rukaviciach zadržali. Následne sa vydierači priznali. Prípado je jasný ako číre víno. Nie však pre prievidskú kriminálku – všetkých 22 vyšetrovateľov sa v zvláštnom liste odmietlo prípadom zaoberať pre ich údajnú zaujatosť. Podporil ich aj prievidský okresný riaditeľ PZ Pavol Jurkáček, ktorý vyhlásil, že získané dôkazy sú nepoužiteľné. Môže byť väčší a názornejší dôkaz, ako lokálni podnikaví mocipáni dokázali, keď sa im zachcelo, paralyzovať celú policajnú moc pod vedením „bojovníka proti podsvetiu“ a slovenského Cattaniho menom Jaroslav Spišiak?

Toto bola vysoká škola zločinu pre Adamčovcov.

Brutálni od začiatku

O tom, ako si predstavovali svoje mafiánske kral'ovanie bratia Adamčovci, sa v 90. rokoch dozvedáme zo stručných policajných správ. Začiatkom roku 1999 policajti zatkli 23-ročného Erika Adamča a jeho 27-ročného komplicu Vlastimila D. z Veľkých Kapušian. Vedeli už aj meno tretieho výtečníka. Toto trio zaskočilo 17-ročného Miroslava Ž., keď nadržanom 17. 11. 1998 prechádzal cez železničný most v Humennom. Ich auto zastavilo tesne pri ňom (*Národná Obroda*): „Jeden z nich sa postavil za neho a chytil ho za vetrovku, ďalší dvaja ho chytili za nohy a so slovami: 'Ty ku..., už viac na polícii svedčiť nebudeš', ho zhodili z mosta dolu hlavou.“ Mladík mal ale šťastie, že nedopadol na koľaje, ale sa zgúľal zo železničného násypu. „Po hodine ho z bezvedomia prebrala zima. Chcel sa posadiť, ale spadol, lebo mal

zlomenú chrbticu. Podarilo sa mu odgúľať na blízku cestu a okoloidúci vodič zavolať políciu a sanitku“. Trio vedené Erikom Adamčom malo v prípade usvedčenia výhľad na desaťročný trest pre každého. K tomu navrch trest za vydieranie, ktorého bol ťažko ranený mladík pred ich útokom svedkom. A to len začínali!

Na vlastnú päsť

Bratia Adamčovci sa vtedy ešte len pripravovali na svoju „kariéru“. Pôsobením v Szatmáriho zločineckom gangu sa postupne učili, ako sa v prostredí organizovaného zločinu dá dostať až na vrchol. Jediné, čo si z toho obidvaja bratia vzali ako ponaučenie, bola brutalita, ktorá sa stala ich „firemnou značkou“. Už zakrátko sa mená Adamčovcov dostali do pozornosti tých najobávanejších mafiánskych bossov. Našli vykonávateľov svojich zvrhlých rozkazov bez zábran a škrupúl. Po zatknutí a záhadnej smrti „zradcu“ Szatmáriho, zatknutí a odsúdení Černáka, sa osamostatnili. Na svojom území si vynucovali výpalné a páchali aj ďalšiu ekonomickú činnosť. Vraždili z vlastnej vôle, ale aj na „zákazku“ najskôr Černáka a potom Mellovcov. Poznávacím znakom bandy mali byť čierne bombery so žltým vnútrom. Vyznačovali sa brutalitou, keď uprednostňovali škrtenie a mučenie pred zastrelením obeť. Podľa reportéra Ivana Mega ich brutalitu vykresľuje historka, podľa ktorej vraj Branislav Adamčo zavrel svoju matku do domáceho mraziceho boxu. Dôvodom vraj bolo to, že pri cúvaní z dvora zrazila ich psa. Existuje však aj iné vysvetlenie. Branislav Adamčo vraj bol ako žiačik utiahnutý, ustráchaný, až koktavý outsider triedy i školy. Na vine mal byť teror, ktorý ich matka doma zaviedla. Ibaže v puberte sa karta obrátila a jej tyranské maniere sa jej kruto vrátili. Neostalo však len pri tom. Medzi miestnymi sa traduje, že syn Branislava Adamča vraj povedal svojmu dedovi:

„Vieš, ako dlho chcem, aby si žil?“

„Nie.“

„Ako dlho bude svietiť táto lampa,“ a šiel a zhasol ju!

Rodí sa gang

Novú mafiánsku bandu tvorili bratia Adamčovci, Július Krátky a Albert Sisák. Po tom, ako zlikvidovali Sisáka, úlohu šéfa prevzal Erik Adamčo, po jeho zatknutí a odsúdení Branislav Adamčo. Vybral si dvoch zástupcov – Nikolu Pajdiča, fanatika do zbraní, a Júliusa Krátkeho, ktorý mal na starosť kontrolu financií pochádzajúcich z úžery. Pajdič po rokoch pred súdom priznal, že s Braňom Adamčom sa pozná od detstva, chodili spolu do školy. Do bandy sa dostal roku 2000, keď sa vrátil domov z výkonu trestu za vydieranie. Mal pod kontrolou vyberanie výpalného. Členmi bandy boli postupne: Jozef Balogh (Adamčov bratranec z druhého kolena), Štefan Sinička, Tibor Tóth, Marcel Palšák, Jaroslav Kunčár, Peter Tirpák, Martin Čigaš za pomoci Henryho Hudáka, Rastislava Bána, Martina Tótha, Júliusa Parajoša a Alexandra Chrenka. Najmladší mal 25 rokov a najstarší 42 rokov. Obecne boli považovaní za novú, mladú generáciu zločinu. Policajný žargón ich charakterizoval slovami: „Zločinecká skupina používa viaceré formy koordinovania trestnej činnosti, ktorú pácha predovšetkým v regiónoch Trebišova, Michaloviec, Veľkých Kapušian, Sobraniec a Čiernej nad Tisou, ale aj na ostatnom území Slovenska, a to najmä vydieraním, hrubým nátlakom, úžerou, poškodzovaním cudzích vecí formou úmyselného podpaľačstva, nedovoleným ozbrojovaním, ako aj útokmi voči životu a zdraviu iných osôb na zabezpečenie ich podriadenosti nárokom a požiadavkám skupiny. Trestnú činnosť páchajú v úmysle získať značný rozsah finančných prostriedkov“.

Braňo Adamčo sa kamarátil s Černákovými ľuďmi, s Michalom Moravčíkom i Jánom Kánom, a chodievali spolu často do Banskej Bystrice, „lebo tam mali robotu“. Vraždy nazýval „zákazkou“.

Banda sa vyzbrojuje

Banda potrebovala zbrane a výbušniny. Pôvod niektorých sa polícii podarilo odhaliť. Takto o tom vypovedá policajná správa:

„Henry Hudák si zadovážil celkovo 6,5 kg funkčných priemyselných trhavín PERUNIT 20, DANUBIT 1 a DABUNIT 2, 1 ks elektrickej rozbušky DEP-S, 1 ks elektrického iniciátora EPIC a 1 ks elektrického iniciátora EPIM, ktoré ukryl v hospodárskej budove na pozemku, patriacemu k jeho rodinnému domu v obci Stretava, v okrese Michalovce. Tie dňa 20. októbra 2005 zaistili príslušníci Policajného zboru SR.

V mesiacoch marec alebo apríl roku 2005 si Marcel Palšák zadovážil samopal s označením STOWAWAY cal. 9x19 č. 1278 s tlmičom. Okrem toho aj nedovolené upravenú brokovnicu zn. Theate Frerez kalibru 16/16, 55 ks rozličných brokových a guľových nábojov, nedovolené upravenú opakovaciu guľovnicu zn. Mauser model 98 kalibru 7,92 mm, nedovolené upravený samopal zn. Federal Engineering model XC900 kalibru 9 mm Luger (9x19) a tiež pušku s optickým zameriavačom a pištoľ zn. Champion cal. 4 mm s tlmičom. Tieto zbrane prechovával v priestoroch autoservisu v Michalovciach. Štefana Hübnera požiadal o uschovanie červenej športovej tašky, do ktorej predtým uložil tieto zbrane, pričom mu neuviedol obsah tašky. Štefan Hübner dňa 25. mája 2006 tašku aj s uvedenými zbraňami vydal vyšetrovateľovi PZ.

V letných mesiacoch roku 2005 si Nikola Pajdič zadovážil štyri ručné protitankové granáty, z ktorých dva kusy ukryl sám. O ukrytie zvyšných dvoch kusov požiadal Henryho Hudáka, ktorý ich zabalené v cestovnej taške odniesol Štefanovi Januskovi do Budkoviec v okrese Michalovce. Keďže mu zatajil obsah tašky, Štefan Janusko ju aj s jej obsahom dňa 25. mája 2006 dobrovoľne vydal príslušníkom Policajného zboru SR.“

To už ale boli obidvaja Adamčovci v rukách vyšetrovateľov a súdov. Dovtedy však dokázali napáchať nedozerne škody a nesmierne utrpenie ich obetí.